

TEKST:
THIJS DEMEULEMEESTER
FOTO:
FRANÇOIS HALARD

VAN ALLE MARKTEN

VINCENT VAN DUYSEN IS ZESTIG GEWORDEN EN HEEFT ER AL EEN CARRIÈRE VAN 35 JAAR OP ZITTEN. 'MAAR IK ZWEER HET: IK HEB NOG NOOIT ZO HARD GEWERKT ALS NU.' MET EEN COLLECTIE VAN TWINTIG ITEMS VOOR ZARA HOME KAN DE BELGISCHE ARCHITECT VOOR HET EERST ELKE HUISKAMER TER WERELD BEREIKEN.

DUYSEN

‘Mijn stoelen voor Zara Home, een knipoog naar de Finse architect Alvar Aalto, zijn de comfortabelste waarop ik ooit heb gezeten.’

LINKS DE SHOOTS VOOR DE ZARA HOME-COLLECTIE WERDEN ZOWEL BIJ VAN DUYSSEN THUIS IN ANTWERPEN GEDAAN ALS IN ZIJN VAKANTIEWONING IN PORTUGAL. 'ALLES PASTE PERFECT, IK HAD HET GEVOEL DAT IK THUISKWAM.'

Twee weken geleden toonde **VINCENT VAN DUYSEN** in Milaan nieuwe collecties bij Molteni, Flos, Bulo en Kettal. Maar de *grootste primeur* hield hij zorgvuldig geheim: hij lanceert op 30 juni een interieurlijn voor **ZARA HOME**. Jawel, dat lees je goed. En neen, we hadden het ook niet zien aankomen. Van Duysen zelf ook niet trouwens.

De vraag kwam helemaal uit de lucht gevallen. Uitgerekend in het jaar dat ik zestig werd. Daarom beschouw ik deze samenwerking als een cadeau', blik Vincent van Duysen terug. De definitie van een goed geschenk is: een persoonlijke verrassing die perfect bij je past. Maar is dat wel het geval bij Zara Home en Van Duysen? Matcht dit wel met zijn curriculum? Valt deze collab niet in de categorie 'Peter Goossens die bouillonblokjes op de markt brengt'?

'Ik laat overal signatures en sporen van mijn werk na in de wereld. Mijn esthetiek heeft de jongste jaren een enorme visibiliteit gekregen. En ik merk ook dat die momenteel veel mensen inspireert. Met deze collectie van twintig items voor Zara Home kan ik voor het eerst elke huiskamer ter wereld bereiken. Dát is voor mij het ultieme geschenk. Ik wil dat mijn stijl herkenbaar en bereikbaar wordt voor iedereen. Alle ontwerpen dragen mijn handtekening en zijn betaalbaar, zonder dat we moesten inboeten op kwaliteit.'

'Alles, van de fauteuils over de bijzettafels tot de lampen, is artisaan gemaakt in Spanje, met de grootste zorg voor detail. En elk item wordt individueel gecontroleerd op kwaliteit', beklemtoont de architect. 'De zetels zijn vervaardigd door een ambachtsman die al sinds de jaren 1940 in de business zit. De krukjes en loungestoelen zijn bekleed met zadelleer waarmee ook Hermès werkt. Zowel het katoen, het linnen als de prachtige bouclés zijn geweven in Italië. De eik die we gebruikten, is massief, geen fineer. De stiknaden, de hoezen en de vullingen van de zetels: alles is van zeer hoge kwaliteit. De stoelen, een knipoog naar de Finse architect Alvar Aalto, zijn de comfortabelste waarop ik ooit zat. De kwaliteit van de materialen en producten is werkelijk superieur. Als het niet top was geweest, dan had ik geweigerd.'

VAN FAST FASHION TOT LUXEJACHT

Toegegeven, het portfolio van Van Duysen was al een grand écart. Hij ontwierp zowel een deurkruk als een luxejacht. Een jeugdherberg in eigen land als luxeboetieks in Azië en de VS. Privéwoningen voor Belgen én voor Kanye West. Alleen een samenwerking met een 'fast fashion'-merk zoals Zara stond nog niet op zijn curriculum. En eigenlijk ook niet op zijn verlanglijstje. 'Het ligt ver uit mijn comfortzone, inderdaad. Maar ik hou van uitdagingen en van mensen.'

Het contact met de Zara-familie Ortega was van meet af aan

heel warm, vertelt Van Duysen. 'In oktober 2020 kwam Marta, de dochter van oprichter Amancio Ortega en vandaag voorzitter van Inditex, het moederbedrijf boven Zara, me thuis opzoeken in Antwerpen. Ze was niet alleen onder de indruk van mijn woning, ze bleek België ook goed te kennen. Haar familie werkt al jaren samen met Axel Vervoort. Op menselijk vlak klikte het meteen. En bij het afscheid beloofde ze me nog iets te bezorgen. Ik dacht: een aanvraag voor een architectuurproject. Of een winkelconcept. Maar het bleek een zeer uitgebreide briefing voor 'Zara Home by Vincent Van Duysen'. Meteen ook de eerste keer dat het Spaanse bedrijf een externe designer inroept voor een afzonderlijke meubelcollectie, als upgrade voor zijn 'Zara Home'-gamma.'

OVERKILLGEVAAR

Van Duysen zei niet meteen ja, hij wilde de aanvraag even laten bezinken. 'Ik heb geen panel van mensen dat ik consulter voor zulke beslissingen. Die neem ik het liefst alleen', zegt hij. 'Mijn omgeving stelt zich weleens de vraag: "Vincent, moet je dat nog allemaal doen? Je bent zestig." Maar net die verjaardag was voor mij de ideale aanleiding voor introspectie én een terugblik in mijn archieven. Ik stelde mezelf de vraag: waarvoor staat Vincent Van Duysen nu eigenlijk? Waarvan herkennen mensen mij? Wat willen ze van mij hebben? Wat is mijn signatuur? En hoe kan ik die nog meer verspreiden in de wereld?'

Waardoor het gevaar van overkill natuurlijk acuut is, want Zara Home is overal: Wereldwijd heeft het merk 462 boetieks. Dreigt de uitholling van het zorgvuldig opgebouwde merk Vincent Van Duysen dan niet? 'Ik heb daar absoluut geen schrik voor. In heel het traject heb ik nog geen moment gehad waarop ik dacht: damn, waar ben ik in godsnaam aan begonnen? Alles gebeurt heel gecontroleerd', zegt hij.

'Ik vind het onderscheid tussen de zogenaamde low-end en high-end niet meer zo relevant. Mensen zullen stukken uit mijn Zara Home-col-

LINKS ELK STUK VAN VINCENT VAN DUYSENS COLLECTIE VOOR ZARA HOME IS EEN HERWERKING VAN EEN MEUBEL WAAR HIJ ZELF AL JAREN MEE LEEFT.

BOVEN VAN DUYSSENS ESTHETIEK HEEFT EEN ENORME VISIBILITEIT GEKREGEN. MET ZIJN TWINTIG ITEMS VOOR ZARA HOME WIL DE BELGISCHE ARCHITECT VINCENT VAN DUYSSEN ELKE HUISKAMER TER WERELD BEREIKEN.

lectie mengen met duurdere interieuritems. Net zoals veel mensen kleren van Zara combineren met duurdere designermode. Dat is al lang geen issue meer.'

INVLOEDRIJKE WOONKAMER

Verrassen doet Van Duysens collectie eigenlijk niet: daarvoor is zijn signatuur te matuur. De lijn vormt absoluut geen breuk met het verleden. De meubels voelen meteen vertrouwd aan, door de subtiele hints naar de (interieur)architecten Alvar Aalto, Jean-Michel Frank, Luis Barragán en vooral zijn eigen werk. 'Het zijn klassiekers uit mijn oeuvre, maar dan revisited. Elk stuk refereert aan mijn eigen interieurs. Het zijn herwerkingen van objecten waar ik zelf al jaren mee leef', zegt hij.

Decennia zelfs, want Van Duysen greep zelfs terug naar zijn allereerste eigen interieur uit 1993: een appartement in de Antwerpse Solvynsstraat, waarvan de beelden nog altijd de ronde doen op Pinterest en Instagram. 'The New York Times Style Magazine verkoos die woonkamer enkele jaren geleden nog tot een van de '25 rooms that influence the way we design', zegt hij. 'Ik ben inmiddels al lang verhuisd. Maar we maakten 3D-renderings van dat interieur en plaatsten er de collectiestukken voor Zara Home in. Alles paste perfect. Ook de opstelling die we deden in mijn huidige woning in Antwerpen én in mijn vakantiehuis in Portugal voelde meteen heel naturel. Ik had telkens het gevoel dat ik thuiskwam.'

'Met deze collectie hoefde ik het warm water gelukkig niet opnieuw uit te vinden. Die ambitie heb ik trouwens nooit', zegt Van Duysen. Mijn werk is altijd geworteld in historische referenties, archetypes en traditionele elementen. Maar het bevat ook veel emotie en poëzie. En het is sensorieel en diepmenselijk. Ik ontwerp nooit architectuur voor de architectuur. Of design voor het design. In mijn werk gaat architectuur niet alleen over construeren met volumes en licht. Het is een allesomvattend geheel, dat men in Italië 'abitare' noemt: een woonkunst, als cross-over tussen architectuur, interieur en meubilair. Mijn werk moet in de eerste plaats wellbeing uitstralen: een tijdloze osmose tussen comfort, esthetiek en kwaliteit. Geworteld in de traditie en los van de trends.'

Opvallend: het nieuws over Van Duysen x Zara kwam net binnen toen H&M zijn capsulecollectie aankondigde met India Mahdavi, de Frans-Iraanse interieurarchitecte. Ons eerste ge-

voel: ze steelt de 'thunder' van Van Duysen. 'Het grote verschil is: bij ons is het geen capsulecollectie. Het is een volwaardige samenwerking, die doorloopt na deze eerste drop.' De collectie zal vanaf 30 juni wereldwijd online beschikbaar zijn en ook in enkele nog te selecteren flagshipstores. 'En het is de bedoeling dat de collectie nog wordt uitgebreid.' Lees tussen de regels: Van Duysen is niet de eerste in een lange rij gastontwerpers? Of bellen ze volgend jaar toch David Chipperfield en John Pawson? 'Dat weet ik niet. Maar persoonlijk denk ik dat ik de enige designer van de lijn zal zijn.'

Ook opvallend: Zara Home by Vincent Van Duysen werd niet voorgesteld op het Salone del Mobile in Milaan. Wel twee weken later, tijdens de Paris Fashion Week. Zo vermeed Van Duysen een al te grote clash met de nieuwigheden voor zijn andere designklanten, zoals Molteni&C, waarvan Van Duysen al sinds 2016 creatief directeur is. Of Flos, het Italiaanse merk waarvoor hij verlichting tekent. Of Bulò, dat op het jongste Salone zijn

CREDIT: FREDERIK VERCRUYSE

CREDIT: FREDERIK VERCRUYSE

'In heel het 'Zara Home'-traject heb ik geen moment gehad waarop ik dacht: damn, waar ben ik in godsnaam aan begonnen?'

'VVD Bistro' presenteerde. Waar zit voor Van Duysen dan het grote verschil tussen ontwerpen voor Molteni of Zara? 'Bij Molteni moet ik echt in de huid kruipen van een Italiaans designermerk met een lange traditie van grote architecten die ervoor werkten. Denk aan Tobia Scarpa, Luca Meda of Giò Ponti. Dat ik tussen hen mag staan als Belgische architect maakt me enorm trots. Ik kan me goed inleven in die Italiaanse bedrijfscultuur en smaak, omdat ik me een halve Italiaan voel. Ik spreek nagenoeg perfect Italiaans en ik begon er mijn carrière.'

Na zijn studies begon Van Duysen eind jaren 1980 in Milaan bij architect-designer Aldo Cibic, een legende die toen samenwerkte met de Memphisgroep van Ettore Sottsass. In volle post-modernisme ontwierp de Belg voor hem de 'Standard'-collectie: een lijn uitgepuurde 'humanistische' interieurobjecten die Cibic bij hem thuis, in zijn loft in Milaan, presenteerde. Met zijn 'Zara Home'-collectie doet Van Duysen eigenlijk hetzelfde: in tijden van schreeuwerige interieurtrends ontwierp hij essentieel meubilair, geënt op zijn eigen woning.

VAN GAINSBURG TOT LINDBERGH

Hoewel Zara en Zara Home laagdrempelige merken zijn, werken hun teams toch met de wereldtop. En ook dat aspect overtuigde Van Duysen om met hen in zee te gaan. 'Ze knoopten al samenwerkingen aan met onder meer actrice Charlotte Gainsbourg, Fabien Baron (creatief directeur van alle 'Zara'-campagnes), de fotografen Peter Lindbergh, Steven Meisel en François Halard. Het is voor mij een eer om met zulke grootheden te mogen werken', zegt Van Duysen. 'Kort na hun aanvraag werd ik trouwens uitgenodigd in de Spaanse stad La Coruña, waar hun hoofdkwartier gevestigd is. Zara organiseerde er een grote tentoonstelling over modefotograaf Peter Lindbergh. Tijdens het galadiner zat ik aan de eretafel naast Marta Ortega. Die avond liep het er vol topmodellen, beroemde modeontwerpers, filmregisseurs en make-upartiesten. Het respect dat ze die avond voor mij en mijn werk toonden, is compleet wederzijds.'

Voor de buitenwereld is het respect voor Zara vaak minder groot. Het modemerken is een van de motoren van de 'fast fashion'-ratrace. Dat roept serieuze vragen op over kwaliteit, ecologie, arbeidsomstandigheden en copyright. 'Veel mensen stellen zich vragen, en dat is hun goed recht. Maar in de praktijk hebben ze bij Zara ongelofelijk hoge kwaliteitsmaatstaven', zegt

LINKSONDER DE KRUKJES EN LOUNGESTOELEN ZIJN BEKLEED MET ZADELLEER WAARMEE OOK HERMÈS WERKT. 'ALS HET NIET TOP WAS GEWEEST, DAN HAD IK GEWEIGERD.'

ONDER MET 'ZARA HOME BY VINCENT VAN DUYSSEN' ROEPT ZARA VOOR HET EERST EEN EXTERNE DESIGNER IN VOOR EEN AFZONDERLIJKE MEUBELCOLLECTIE, ALS UPGRADE VOOR ZIJN 'ZARA HOME'-GAMMA.

Van Duysen.

‘Hun teams zijn ook ontzettend goed georganiseerd. Dat heb ik gemerkt in hun hoofdkwartier in La Coruña. Dat is opgedeeld in campussen, waar je werkelijk van de grond kunt eten. Oprichter Amancio Ortega zit er gewoon tussen zijn mensen te werken in een gigantische open bureauruimte. Hij verheft zich niet boven zijn personeel, hij is one of them. En dat kan ik als mens wel appreciëren. Ondanks de kritiek is het een mooi bedrijf, met een mooie filosofie en een waardevolle houding tegenover mens en planeet. Dat was ook essentieel, anders zou ik deze samenwerking niet gedaan hebben.’

DRIEDAAGS VERJAARDAGSFEEST

Vincent Van Duysen vierde zijn zestigste verjaardag niet alleen met een Zara Home-samenwerking. Hij trakteerde zijn inner circle ook op een drie-daagse in zijn vakantiewoning in Melides in Portugal, waar trouwens een deel van de Zara-campagne is geschoten. ‘We vierden niet met een grote receptie, waar je toch geen tijd hebt om met je gasten te praten. Wel met ‘liefde, warmte, natuur, architectuur, lekker eten, livemuziek en convivialiteit’, zegt hij. ‘Stijf gedoe hoeft niet voor mij.’

Hoe voldaan hij ook terugblijkt op dat feest, Van Duysen keek er niet bepaald naar uit om zestig te worden. ‘Het deed me vooral beseffen dat ik sinds mijn 23ste eigenlijk nog niet heb stilgezeten’, zegt hij. ‘Die carrière van 35 jaar is zo snel gegaan. Ik zweer het: ik heb nog nooit zo hard gewerkt als nu. Mijn creativiteit is mijn energiebooster, het stuwt mijzelf en mijn fantastische team vooruit. Het klinkt misschien cheesy, maar elke dag dat ik opsta, ben ik blij dat ik deze job mag doen. Mijn ambitie brandt nog heel erg. Dus ‘Thank God’ dat ik er nog mag zijn. Neem me mijn job af, en ik val als een kaartenhuisje in elkaar.’

NEDERIG EN DANKBAAR

Alles wijst erop dat Van Duysen op het toppunt van zijn roem staat. Als smaakmaker in zijn vak wordt zijn werk internationaal opgepikt. En dankzij Zara Home is hij helemaal klaar voor wereldwijd succes. Op zijn leeftijd zouden veel architecten aan uitbollen denken, maar zijn bureau schakelt nog een tandje bij. ‘In 2009 sloeg de financiële crisis zo zwaar toe dat ik tien mensen moest laten vertrekken. Maar sindsdien is het kantoor alleen maar gegroeid’, zegt hij. ‘De roem ook, maar ik bleef altijd nederig en dankbaar met mijn twee voeten op de grond. Typisch Belgisch zeker? Ons team telt nu dertig mensen. Op zeer korte tijd zouden we exponentieel kunnen groeien, als we meer opdrachten zouden aannemen die we binnenkrijgen. Maar een kantoor in New York of Parijs? Neen dank u. Mijn team in Antwerpen is mijn familie. En ik wil er voor hen zijn. Als je wereldwijd bureaus moet runnen, gaat dat niet. En trouwens, jij weet dat ook: ik ben een controlefreak. Er vertrekt

niets op kantoor zonder dat ik er mijn zegen over geef.’

Het vuur in zijn ogen en de intensiteit van zijn blik verraden het: ook fysiek en mentaal lijkt Van Duysen in de vorm van zijn leven te verkeren. ‘Ik kom nochtans uit een zware periode. Ik heb vorig jaar mijn moeder verloren. Dat was een heftig moment voor mij, als kind, maar vooral ook voor mijn vader. Als je partner na zo’n lange tijd wegvalt, ben je geamputeerd. Maar ik zie hem beetje bij beetje rechtkrabbelen. Aan hem zie ik hoe veerkrachtig een mens kan zijn.’

NIET OVER DE ROOIE

Je kunt je afvragen hoe veerkrachtig Van Duysen zelf nog is. Kan de frequent flying architect dit helse tempo nog tien jaar aan? Geef hij binnenkort de fakkel door? Of zal hij doen zoals Axel Vervoordt: nog steeds een ramvolle agenda afwerken, uit liefde voor het vak? ‘Ja, ik ga door, zolang mijn gezondheid en spirit het toelaten’, zegt hij. Wie hem de jongste jaren volgt, weet dat self-care steeds belangrijker is geworden in zijn leven. Op regelmatige basis stapt hij even uit de ratrace om te resourcen en te detoxen.

‘Ik pas ervoor op om niet over de rooie te gaan. Ik heb al te veel mensen zien opbranden. Ik doe veel aan sport en transcendente meditatie. Ik had al gelezen dat twintig minuten mediteren het equivalent is van zes uur nachtrust. Ik wist dat het je mentaal en lichamelijk kon resetten. Maar ik had niet verwacht dat het zo efficiënt stress kon oplossen. Ik wil gezond leven, maar ik geniet ook elke dag van een goed glas wijn. Balans is essentieel. In die zin was de pandemie voor mij tegelijk een noodrem en een wake-upcall. Al die vliegreizen en al dat werk begonnen in de maanden ervoor serieus door te wegen. Ik was zo moe dat ik vreesde om op te branden. Maar op 13 maart 2020 waren van de ene dag op de andere alle vluchten en buitenlandse afspraken geannuleerd. Ik zat met mijn partner Mateo en onze honden in Antwerpen thuis in lockdown. Het was prachtig weer, ik kon rustig werken aan mijn bureau met de ramen open. We mochten geen mensen zien. En we konden nergens naartoe. In het oog van de storm was het plots windstil. Het was het beste wat me kon overkomen.’

RECHTS VINCENT VAN DUYSEN, ZESTIG GEWORDEN, HEEFT ER INTUSSEN EEN CARRIÈRE VAN 35 JAAR OP ZITTEN. ‘IK ZWEER HET: IK HEB NOG NOOIT ZO HARD GEWERKT ALS NU.’

